

Stana Vinjek:

Lizalazaruška

Še vse polno krasnega cvetja je v rondelu in vsak cvet nosi svoje ime. Pa cvetke nimajo tako navadna imena, kot jih imajo navadni ljudje — Lizalazaruška je za svoje ljubljenske našla čisto sama prav posebno lepa imena. Mogoče bo kdaj srečala koga, ki bo posebno dober in blag in mil in ki ga bo prav posebno rada imela — te-

poboža po zlatih laseh, po golih rokah — in Lizalazaruški je tako neizmerno sladko v srčecu, da ve: mamica je pri meni.

IV.

Zima je in Lizalazaruška ne more na vrt. Pa sedi z Mitjuško na preprogi pred kaminom. Toplo je in prijetno in Ajka je spet enkrat zaspala. Lizalaza-

mu bo potem dala eno teh krasnih imen s cvetnega vrta. Prava reč, če je drugače krščen — saj ne bo zares, saj bo le kar tako.

Kadar pa Ajka spi in je tudi Mitja na kakem drugem koncu prostranega vrta — takrat kliče Lizalazaruška mamico. Ne glasno: čisto, čisto tiho. Proti zlatemu solnčecu dvigne ubogo obvezano glavico, stegne ročice in tiho, tiho zakliče. In že čuti njeno bližino. Toplo, neskončno toplo in mehko jo

ruška in Mitja pa se menita. O, toliko čudnega ve Mitjuška danes povedati! Lizalazaruški se sicer zdi, da nekoliko pretirava, no, vseeno je pa le novo in strašno zanimivo. Njegov novi vzgojitelj mu je dal knjigo in v njej stoji zapisano, da živijo po vsem svetu tudi revni ljudje. Revni, kaj je to? No, veš, taki, ki so lačni. Lačni, kaj pa je to? In zakaj jih zebe? Kaj so to »cunj«? — Grozno čudne reči so to in Lizalazaruška je malo huda, ker se ji

zdi, da jo Mitjuška malo vleče. Seveda mu tega ne reče in ne pokaže. Zato je preponosna. Pač pa pocuka Ajko: »Ti, Ajka, čuj in povej: je res tako na svetu?« — »Res!« — »In s čim bi se dalo pomagati?« — »Z zlatom.« — Lizalazaruška nagne zlato glavico. »Škoda. Zlata nimam!« — »Pa veš kaj, Mitjuška? Čez mesec dni je moj rojstni dan in takrat dobim vse, kar hočem. Prosila bom za veliko, veliko mošnjo zlata in za dovoljenje, da se peljemo čisto sami k revnim ljudem! Saj greš z menoj, Mitjuška, jeli?«

Ajke Lizalazaruška ne vpraša. Saj tako ve: Ajka hoče, kar hoče Lizalazaruška.

V.

Lizalazaruška ima rojstni dan.

Lizalazaruška je stara sedem dni.

Z ozirom na šibko zdravje svoje ojdinke ni severni kralj odredil nikakih uradnih svečanosti. Tiho, a razkošno se je praznoval njen rojstni dan v stari palači ob Dnjepru.

Z neskončno potrpežljivostjo je prenesla Lizalazaruška vse neobhodno potrebne ceremonije. Saj je vedela: popoldne je eno uro očka — kralj njen, samo njen.

In ko sta slednjič bila oče in hči sama, je zbrala Lizalazaruška ves svoj pogum in zajecljala svoje prošnje. Najprej: mošnja zlata.

Mrki kralj se je nehote nasmehnil — in za hip je Lizalazaruška začutila težko, težko svilenno mošnjo, polno zvenčih cekinov. In kaj še? No, to pa vendar ne gre — a naposled je le šlo.

Lizalazaruška, Ajka in Mitja sedijo v saneh. V čisto priprostitih, v takih, kot jih imajo revni ljudje. In Ajka je morala Lizalazaruško tudi čisto priprosto napraviti, kakor čisto revno deklico: samo v belo svilo in z eno samo drobno verižico belih biserov. Tudi Mitja in Ajka in stari kočijaž Onufrij, vsi so čisto skromno oblečeni: da ne bi bili revni ljudje še bolj žalostni.

Vozijo se, vozijo, vozijo. Čez polje hitro, skozi vasi počasneje. In kraguljčki veselo zvonijo. Lizalazaruška pa je nestrpna in neprestano vleče Mitjuško za rokav: »Še ne? Še vedno ne? Kdaj vendar?«

Spet zadržuje Onufrij vrance in kraguljčki niso več tako glasni. In čisto jasno se naenkrat zasliši jok — tenak, obupen, zategnjen jok. V hipu je Lizalazaruška pokoncu, toliko da ni padla s sani.

O, Lizalazaruška ve, kaj je jok. Liza-

lazaruška ve, kako boljše solze, čeprav že dolgo več ne sme jokati. V trenutku je na tleh, Ajka in Mitja za njo, Onufrij pa se bori s konji, ki jih plašljivi divji lajež vaških psov.

Lizalazaruška beži za jokom. Kaj je? O, nič posebnega: mati-vdova je umrla in zapustila troje sirot. Sedaj tava jo od vasi do vasi: lačni, trudni, prezmraženi — ozmerjani, osuvani, osovraženi. Ajka, hitro po obleke! Mitja, pomagaj, katero je najmlajše? In čaj! Hitro vročega čaja! Stara prodajalka čaja se priziblje od nekod: Pa boš plačala? Tu imaš, cekin — pa le hitro, hitro!

Cekin ima vendarle čudno moč: v trenutku je privabil nebroj potrebnih, lačnih, žejnih, strganih, bolnih — in sto rok se iztegne proti Lizalazaruški, sto glasov prosi, moleduje: »Še meni, daj, še meni, daj, daj, daj, daj!«

In Lizalazaruška daje, daje srečna in vesela. Zarečih lic tava dalje po snegu. Čepica ji je zdrknila z glave, roka vičke je vrgla z rok, kožušček je ogrnila malemu beračku. Kakor v sanjah stopica po neznani cesti, daje in daje.

Stara Ajka, zmedena, obupana, omedleva strahu in tava za otrokom, kar jo nosijo tresoče se noge. Revez Mitja jo je zvesto spremljal, dokler mu na slabi cesti ni odpovedala hroma noga in se je ječe zgrudil v sneg.

Sama je Lizalazaruška v krdelu ljudi. Sama, mala, bela, smehljajoča — kaj, da danes njeno tenko uho iz milih prošenj ne sliši hinavščino? Kaj da danes njen drobni nosek ne čuti odušen duh po žganju, ki zaudarja iz vseh teh ljudi?

»Daj, daj!«

Lizalazaruška bi rada še dala — a svilen mošnjiček je prazen. Kdo ji ga je iztrgal iz rok? Kdo je zaklical grdo ovedo, ki je padla kakor kamen na njo? Kaj kriči in sika tu okoli nje? In kaj je to res smeh, kar je tako strašno zazvenelo? Ajka, Ajka, Mitja, Ajka! Lizalazaruška leti. Pade. Vstane. Leti.

Lizalazaruška je sama. Čisto sama sredi belega snega. Tiho je tu, čudno tiho. Ne — tam daleč je krik, bližje prihaja, še bližje — Lizalazaruška tava, kriči, omahne: Mamica! — in z zadnjimi močmi strga obvezo z oči.

Joji! Tisoč sulic ima žareče solnce, tisoč sulic ima blesteči sneg in vse bo dejo, žgejo, se zadirajo v Lizalazaruško. A le trenutek. Nato se ji mamica nasmehne z vsem toplim žarom iz zlatega solnčka in Lizalazaruška je na-

enkrat vsa lahka: zlati lasje ji zaplavajo krog glavice, belo krilce se razširi v bel oblaček in jo ponese kvišku, višje — skozi jasno sinjino, zlati mamic naproti.

V belem snegu pa leži stara žena ob truplu slepe male deklice...

Konec

Utva:

Užaljeni Miklavž

Bil je otožen, umazan, megljen zimski večer, Miklavžev večer.

Po cesti je ležal umazan sneg. Otroci — šest jih je bilo — so sedeli na peči in se pogovarjali o Miklavžu, ugbali, kaj bo letos komu prinesel. Enajstletni Polde je pričakoval knjigo o Robinzonu ali Strica Toma koč. Lenka, devetletna ni prav vedela, ali naj bi si želela novo obleko ali kakšno igračo. Najbolje bi bilo seveda oboje, pa še kaj sladkega po vrhu. Rudi, dobro leto mlajši, tisti, ki si je privezal časih okrog ramen na vsako stran en materin kuhinjski predpasnik in skakal s peči, češ da je angel, si je želel namestu materinih predpasnikov zlatih peruti. Maks pa je hotel imeti majhnega zajčka, pa ne živega, ampak lesenega, takšnega, kakršnega ima oče za sezuvanje škornjev, da bi si smel sezuvati škornjice sam na njem in bi ga lahko tudi jездil kakor konjička. Janček, najmlajši izmed bratov, zmemrom sanjav in zamišljen, ki je natanko vedel, katera lesa v vseh okoliških vaseh najlepše škriplje, si je želel citre ali gosli, sploh nekaj, kar bi škripalo kakorkoli že, da bi si delal muziko. Najmanjša, Marica, je bila še tako majhna, da si ni želela ničesar drugega kakor videti Miklavža, ki so ji o njem pripovedovali, da je ves zlat.

V sobi je bilo mračno. Mati je v kuhinji pripravljala večerjo, oče je bil še v pisarni.

Čim bolj se je temnilo, tem živahnejše in večje so postajale želje čakajočih otrok. Lakomnost je rasla. Polde je Lenki šepnil v uho, da je v materini omari videl prelep šparovček, ki je gotovo namenjen za njo. Pa tudi Lenka je zaupala Poldetu, da je iztaknila v kuhinji na polici v kotu pod zastorčkom velik svinjski lonec, poln lepih, debelih, sladkih orehov. Polde ji je šepnil, da tudi on ve za tisti lonec, in še to, da je v tistem loncu videl skritih med orehi mnogo lepih reči: orglice, ki bodo najbrž za Jančka, konjička s piščalko, ki bo najbrže za Maksa, le zase še ne ve, kaj bo. Ni še nikjer nič iztaknil. Saj on ve, kdo je Miklavž. Šepetaje je to pripovedoval Lenki, da ni plašil vere malih.

Vsak šum, ki je nastal pred hišo ali v veži, je povečal napetost. Janček se je plaho stisnil k Lenki in mala Marica je miže zarila kuštravo glavico v njeno naročje. Večjim pa je začelo utripati srce burneje. Zdaj si nekdo pred vrati iztrkava sneg s čevljev. Morda je oče. V veži so se začuli koraki, a spet je vse utihnilo...

Druga leta je prihajal Miklavž v velikem sijaju. Zlata škofovsko kapa se je lesketala na njegovi glavi in siva brala mu je segala do pasu. Bela halja je bila natanko iz takih čipk, kakor najlepše mamimo spodnje krilo, le zlati pas jo je delal drugačno. V eni roki je nosil zakrivljeno škofovsko palico, na drugi je držal lepo, docela novo košaro, polno orehov, jabolk, medenjakov, fig in rožičev. Poleg tega pa še drugih lepih reči: ropotuljico za Marico, ki je bila še čisto majhna, svetlo trobento za Jančka, boben za Maksa, sabljo za Rudija, punčko za Lenko, pa tudi svinčnikov, peres in zvezkov za tiste, ki so hodili v šolo. Poldetu pa še kakšno lepo knjigo, polno mičnih pripovedk in zgodb. Pa tudi mami je prinesel debel korobač za tistega, ki ne bo priden. Očeta navadno nikoli ni bilo doma, kadar je prišel Miklavž. Miklavž je izpraševal otroke same šolske reči, molitvice, katekizem, pa tudi slovnico in računstvo. Vedel je, da se je Polde pretepal s fantini za vodo iz šole grede in je bil hud. Pohvalil je Lenko, ki že pridno mami pomaga pri pospravljanju in pomivanju in lepo varuje Marico. Pokaral je Maksa, ki luča najrajši kamenje ali kepe in je pred nekaj dnevi pri sosedovih razbil šipo. Vse je vedel Miklavž. Cele

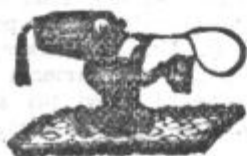
to, da je Janček razrezal nove mamine podveze, iztrgal ven lastike in si z njimi naredil citre na prazno škatlo od cikorije. Tudi o Rudiju je vedel, da se rad igra angela in da rad mašuje. Obljubil mu je, da mu prihodnjič prinese majceno monštranco, če ne bo več cuzal palca. — Mama je potem spremila Miklavža do duri, otroci pa so se zgrnili nad darove, preštevali orehe, poskušali trobento, ropotuljico in boben in pokušali jabolka in fige. Ko je kmalu na to oče prišel domov, so mu razkazovali te zaklade in ponavljali vse, kar je govoril Miklavž. Povedali so mu, da je Polde moral klečati in povedati šest božjih resnic, da pa od strahu še dveh ni znal. Marica se je držala mame za krilo in hitela moliti »cesena majija, cesena majija«. Maks je pa vrgeł copato v vrata, ko je Miklavž odšel, prej je pa zlezal pod peč in ga je Miklavž komaj priklical in s svojo palico izbežgal izpod peči. Vprašal ga je, če bo že vendar enkrat nehal lučati kamenje in pobijati šipa. Maks se je ves tresel od strahu. Ko je pa Miklavž odšel, se je razkoračil sredi sobe in vpil za njim, da se ga nič ne boji...

Da, tak je bil doslej Miklavž. V takih spominih in pogovorih je otrokom potekel čas. Naenkrat so se vrata sunkoma odprla na stečaj. Iz veže je planila luč v sobo, med vrati je stala vsa razjarjena mati. V rokah je držala tisti skrivnostni lonec s police v kuhinji, ga postavila na tla, sunila vanj z nogo, da se je prevrnil. Iz njega se je iztrkljalo po sobi za pest orehov, in mati je dejala: »Tu imate Miklavža, požeruhi!« Pobralla je lonec, zaloputnila vrata in odšla nazaj v kuhinjo. Otroci so okameneli...

Nihče se ni upal ganiti niti izpregovoriti. V tej tesnobi in tišini je prva zavekala Marica. Nato je hripavo zajokal Janček, Rudi je vtaknil svoj palec v usta in se zamislil, Lenka je dregnila Poldeta, ki je začel smrkati, Maks je pa rekel: »Ješt mu bom pa všeeno po noči pehar naštvil.«

In prav je imel. Drugo jutro so mlačni dobili svoja darila, Polde in Lenka pa nič. Zdi se, da sta preveč globoko pogledala že pred Miklavžem v tisti skrivnostni lonec v kuhinji za vrati.

Sam pa Miklavž ni nikoli več prišel.

Lojze Zupanc:

Norotan

(Belokranjska narodna)

Norotan je čuden svet,
kjer smreka nosi lipov cvet;
kjer v trtju raste bukov gozd
in smokva daje vinski grozd.

Tam grah je v klasju,
bob v lateh . . .
iz rek odmeva
ribji smeh. —

Tam vidra kaže sedem nog,
a maček nosi kozji rog.
Žolna laja, ne zna peti,
kavka sode pere v kleti.

Tam kura bobna,
vrana gode,
rak — počasne
vozi hlode.

Z repom zajček — je oslič,
jelen žvižga kakor ptič.
Krava vriska, gos mekeče,
medved ruče, volk rezgeče.

Tam v ognju pečejo sam led,
a dan imajo v meh ujet;
da temo z njim bi prepdlil,
pa možje so pozabili. —

Spomnite se ptičic!

Ko se zemlja shladi in začne prihajati zima v deželo, ne smete pozabiti ubogih ptičic. Ostanke iz kuhinje in drobtine, ki bi jih drugače vrgli stran, so za uboge, premrzle živalice hrana, ki jim pomaga in jih živi, dokler ne pridejo spet boljše časi. In človeku ni treba drugega, kakor da jim jih da na okno. Kako bogato mu bodo to poplačale, ko pride spet poletje in bodo začeli škodljivci uničevati sadeže na njem in vrtu. In prav najnavšneje ptice, vrabci, taščice, kosi in drugi so najkoristnejše. Otroci, ki vedo, kaj je njihova dolžnost, so jim že v jeseni nabrali semenja, bučnic, solčnic, konoplje, trpotca in podobnega. Tudi drobno razrezani ostanki mesa bodo pticam dobrodošli. Ni pa dobro, če jim dajemo preveč kruha, ker se zaradi večje vlažnosti zraka razvije v njem kislina, ki povzroči, da ptice obole in celo poginejo!

Kaj ne, otroci, da ne boste na svoje male prijateljice pozabili? Pomislite, kako bi vam bilo hudo, če si ne bi imeli v tem mrzlem času tople sobice in dobre hrane!

Lev Tolstoj:

Nevarnost

Ladja, ki je jadrala okoli sveta, se je vračala domov. Jasen dan je bil in vsi potniki so se zbrali na palubi. Sredi med njimi se je vrtela velika opica in jih zabavala. Poskakovala je, spakovala se je, oponašala ljudi in jih dražila — videti je bilo, da ve, kakšno veselje jim dela in zato je postajala še bolj objestna.

Skočila je k dvanajstletnemu dečku, kapitanovemu sinu, mu strgala klobuček z glave, si ga nateknila in jo urno popihala na jambor. Vsi so se zasmejali, a deček, ki je ostal brez klobučka, sam ni vedel ali naj bi se smejal ali jokal.

Opica je sedla na prvo prečko snela klobuček in ga začela cefrati z zobmi in s kremplji. In kakor da bi dražila dečka, je kazala nanj in se mu spakovala. Malček ji je zažugal in zakričal nanjo, ta pa je nalašč še bolj hitela mrcvariti klobuček. Mornarji so se še glasneje zahotali in deček je zardel, slekel jopico in se pognal za opico na jambor. V trenutku je priplezal po vrvi do prve prečke. A opica se je še spretneje in urneje od njega pognala še višje, prav ko je že hotel zgrabiti za klobuček.

»Le čakaj, ne uideš mi!« je zakričal deček in plezal za njo. Opica pa ga je spet in spet pretentala, zlezla še višje, a deček, ki se ga je že polastila togota, ni odnehal.

Tako sta se lovila prav do vrha jambora. Pod vrhom pa se je opica stegnila kar se je mogla, oprijela se je z zadnjo roko vrvi, in obesila klobuček na konec najvišje prečke. Nato pa je ušla na vršiček jambora in se tam od veselja spakovala in kazala zobe. Od jambora do konca prečke, kjer je visel klobuček, je bilo nad dva metra, tako da ni bilo mogoče priti do njega, razen če bi spustili vrv in jambor.

Toda deček je bil že preveč togoten. Spustil je jambor in stopil na prečko. Na palubi so vsi gledali in se smejali temu, kar sta počela opica in kapitanov sinček: ko pa so videli, da je spustil vrv in stopil na prečko, loveč se s rokami, so vsi odreveneli od strahu.

Le malo da bi mu spodrsnilo in raztreščil bi se na palubi. Pa če mu tudi ne bi bilo spodrsnilo, če bi prišel do konca prečke in vzel klobuček, bi se le težko obrnil in dosegel jambor. Vsi so molče gledali nanj in čakali, kaj se bo zgodilo.

Nenadoma je nekdo zakričal od strahu. Deček se je ustrašil, pogledal dol in se zamajal.

Ta čas je stopil iz kajute ladijski kapitan, dečkov oče. V roki je držal puško, da bi streljal na galebe. Ko je zagledal sina na jamboru, je pomeril nanj in zakričal: »V vodo! skoči v vodo! če ne ustrelim!«

Deček se je lovil in ni razumel. »Skoči, ali ustrelim!... Ena, dve...« in komaj je oče kriknil »tri!« — je deček zakrilil z rokami in skočil.

Kakor topovska krogla je udarilo njegovo telo v morje in niso ga še zakrilil valovi, ko je že skočilo dvajset mladcev — mornarjev za njim. Čez malone štiri-deset sekund — cela večnost — se je spet pokazal na površini. Prijeli so ga in izvlekli na ladjo. Čez nekaj minut se mu je iz ust in nosu vtila voda in prišel je dihati.

Ko je kapitan to videl, je iznenada zakričal, kakor bi ga nekaj strašno dušilo, in zbežal je v svojo kajuto, da ga nihče ne bi videl, kako je plakal.

Kdo je iznašel

... plinsko razsvetljavo

Čeprav so že davno v 17. stoletju poznali gorljivost preinogovega plina, so jo vendar izrabili šele dokaj pozno za razsvetljavo. Škotski mehanik William Murdoch je začel prvi praktično izrabljati svoje izkušnje, ki si jih je nabral v angleških rudnikih. Leta 1792. je prvič razsvetil svojo hišo in delavnico s plinom. Pozneje je napeljal plin še po različnih tovarnah. Skoraj v istem času je začel Francoz Filipp Lebon izdelovati svetilni plin iz zogenegega sesa. Napravil je tako imevano »toplotno svetilko«, ki pa so se ji vsi smejali in njeja skoraj proglasili za norca. Kakor se zgodi tako pogosto, tako tudi on ni mogel izrabiti svojega odkritja. Umril je od lakote, njegov izum pa je razširil neki F. A. Vinzler iz Znajma na Moravskem. Preselil se je v Anglijo. Na dveh razstavah v Londonu je zgradil prvi plinarni, kjer je izdeloval plin iz premoga. Leta 1807. je že razsvetil eno izmed najdaljših londonskih cest s plinom. Občinstvu se je zdelo najbolj čudno to, da plinske cevi niso zažarele.

Dva Nemca sta plinsko razsvetljavo izpopolnila. W. v. Bunsen je izumil leta 1856. tako imenovani Bunsenov gorilnik, Avstrijec Karl Auer pa leta 1884. mreže, ki jih še dandanes vidimo pri plinskih svetilkah.

Kaj pišejo Jutroučki?

Moj očka je dober in dobrega srca. Imam ga nad vse rada. Za ves svet ga ne dam. Vedno rad pomaga bližnjemu v nesreči, zato ga še posebno spoštujem.

**Zdenka Fajdiga, uč. IV. razr.
v Kamniku.**

Moj oče me ima silno rad, zato mu obljubim, da bom vedno pridna in se tudi pridno učila, da bo imel veselje z menoj, moj ljubi oče.

**Elzika Senekovič, uč. osnovne šole
Pragersko.**

Dragi stric Matie! Lep, a težak je tvoj natečaj. Težko najdem primerne besede, da opišem svojega očeta, ker je nad vse dober in skrben. Zelo ga imam rada in srečna sem, da ga imam. Revčki otroci, ki nimajo več očeta! Kaj se pravi biti brez njega, smo izkusili tudi mi, ko nam ga je usoda za dalje časa iztrgala. Zato ga znamo zdaj toliko boljše ceniti, spoštovati in ljubiti.

**Vojvoda Ovetka, uč. V. razreda,
Bohinjska Bistrica.**

Le poslušaj dragi stric,

ki ti pravimo Matie!
Pesmi dve sem že poslala,
a nobene nisem brala.

Jaz pisala sem po vrsti,
kakor hiše v daljnem Trsti
in pri tem sem se trudila,
da nagrado bi dobila.

Kadar »Mlado Jutro« gledam,
se začudim tvojim zmedam,
Mojega imena nikjer ni;
le počakaj stric me ti!

Če obeh pesmic ne dobim,
se od tebe poslovim.
Težko čakam že nedelje,
ko napoči mi veselje.

**Irnat Zdenka, učenka V. razreda,
Kamnik.**

Dragi stric Matie! Svojega očeta ljubim prav tako, kakor on mene. Noben otrok nima v našem kraju boljšega očeta kakor jaz. Zame skrbi podnevi in ponoči. Kadar sem bila bolna, me je pe-

ljal takoj k zdravniku. Kar si poželim, mi ustreže, če mu je le mogoče. Zato si želim le to, da bi mi Bog ohranil očeta zdravega in veselega še dolgo let. Njegovo največje veselje je lov. Kadar prinese domov zajčka, sem prav tako vesela kakor on in oba se smejeva.

**Anica Metelan, učenka III. razreda,
Sv. Jurij ob Taboru.**

Moj oče. Očeta zelo ljubim. Pomaga mi pri nalogah. Kar želim, mi kupi. Ima me zelo rad. Učitelj je in pesnik. Spisal je dve knjigi. Ena ima naslov »Pesmi«, druga pa je »Kosovska drama«. Koliko denarja je že dal za kruh, obleko, zvezke in knjige. Zato pa gledam, da mu bom vse to povrnili.

**Mohor Bogumič, učenec II. gimn.,
Maribor.**

MOJEMU ATKU

Atek preljubi, atek predragi,
koliko z nami imaš ti skrbi!
Enkrat za kruhek, enkrat za zvezke,
dinarčke dajaš vselej le ti.

Tebe mi vselej radi imamo.
Radi imamo tebe prav vsi.
Da bi še sto let srečno dočakal,
to ti tvoj sinko želi.

**Mohor Milivoj, učenec II. gimn.,
Maribor.**

Moj oče. Ni otroka, ki ne bi ljubil svojega očeta. Očeta ljubi vsak, ker nam daje vsakdanji kruh in nas oblači. Vsak oče ljubi svoje otroke, ker mu pomagajo pri ljubskem delu. Oče je otrokom največji zaklad na svetu. Kdor nima očeta, je siromak. Ko bo naš oče star, bomo pa mi zanj skrbeli.

**Štrbenc Marija, učenka IV. razr.,
Dobliče.**

Moj oče. Ni na svetu večjega bogastva, kakor je oče. Če otroku oče umre, ostane sirota. Oče je moj največji dobrotnik. Skrben je in delaven. Hodi po svetu, da zasluži toliko denarja, da imamo za vsakdanji kruh. Vsak otrok mora iskreno ljubiti svojega očeta.

**Pibernik Marija, učenka IV. razr.,
Dobliče.**

Moj oče. Jaz imam še ljubega očeta. Iskreno ga ljubim. Še rajši imam pa mamico. Oče mi skrbi za vsakdanji kruh in za šolske potrebščine. Dela v rudniku, kjer je delo težje kakor na polju. Vsak dan, ko gre od nas, se bojimo za njegovo življenje. Delo v rudniku je zelo nevarno. Domov pride ves blaten in utrujen.

**Jakšič Fanica, učenka IV. razr.,
Dobliče.**

Moj oče je priden in delaven. On je moj največji dobrotnik na svetu. Skrbi za vse potrebščine, ki jih moram imeti. Če izgubim očeta in mater, izgubimo največje bogastvo, ki ga imamo na svetu. Zato moramo oba iz vsega srca ljubiti.

**Rom Micika, učenka IV. razr.,
Dobliče.**

Moj oče. Kakor pri nas, je tudi po vsem svetu huda stiska. Kako bi človek živel sam. Zlasti otrok. Ali naj gre služiti v svojih letih? Zato mora zanj skrbeti oče. Kaj bi počel brez njega, če bi mi umrl? Zato želim, da bi mi mojega ljubega očeta ohranil še dolgo, dolgo.

**Vili Hribar, učenec III. gimnazije,
Litija.**

Slavo štine:

Nandek sanja

Ave vedno še zvoní,
malí Nandek pa že spl.
V sanjah tava v daljni svet —
Bog ve, kdaj se vrne spet.
Vedno dalje vodi cesta,
lepe kraje, trge, mesta,
spotoma si ogleduje,
njih bogastva se raduje
in razišanih cekinov
od neznanih bogatinov
polne žepa si nabere —
za dva koška, dobre mere.
Končno več ne ve, odkod
ga je sem privedla pot —
sredi ceste postojí,
se solzi in zakriči:
Mama, draga mamica! —
Kdaj bo Nandek spet doma?
In se zdrámí. — Nič strahu!
reče mama — vsi smo tu!
Molči Nandek in zaspi. —
Kje pa moji so cekini?
vpraša Nandek v bolečini.
Mama pravi: dragi sinček,
ti si zlati naš cekinček!

O živalih

Angleški kralj Jurij V. je bil podaril svojemu waleškemu polku kozo z imenom »Taffy V.« Pri vsakem pohodu je »korakala« živalca na čelu polka. Slavna kozica je pred nekaj meseci poginila.

Gazele dosežejo hitrost 100 kilometrov na uro.

Pred več ko sto leti je živel v Porenju grof Klemen Kesselstadtski. Bil je tolikšen prijatelj živali, da je dal vsako leto obleči vse svoje kokoši in gosi v rdeče suknjice in čepice, da jih ne bi zeblo.

Večina hroščev ima razmeroma kratko življenje, samo rogin učaka do 45 let.

Učenjaki argentinske vremenske opazovalnice na Southorkneyskih otokih so nekega dne s strahom opazili, da je njihov toli zanesljivi Pedro, krasen novofundlandec, bolan. Nobeden izmed gospodov ni vedel, kaj bi mogel ukreniti zoper izpadanje dlake, suhi smrček in druga bolezenska znamenja, ki so se pokazala na ubogi živali. Tedaj so se odločili in brezžično brzojavili v več ko 2000 km oddaljeni Buenos Aires, od koder so dobili odgovor društva za varstvo živali, da ima Pedro gliste, in navodila, kako naj pomagajo bolniku.

Zanimivosti

Avtomobil na paro je izumil l. 1769. učenjak Cugnot.

V Avstraliji vidijo včasih tudi zelene oblake.

V Združenih državah ima vsak peti človek svoj avto.

Dandanes živi človek povprečno 47 let. Rimljani so dosegli povprečno komaj 22 let.

En kilogram sira ima prav toliko redilnih snovi kakor 2 kilograma govedine.

Pečen led je pri Kitajcih zelo priljubljena jed. Led potresejo z moko, naglo na ognju opečejo in pojedo.

V vsakem gramu prahu, ki ga na čevljih prinesemo v hišo, je dva milijona bolezenskih klic.

Nedeljo praznujemo samo kristjani. Grki počivajo v ponedeljek, Perzijci v torek, Asirci v sredo, Egipťovci v četrtek, Turki v petek in Židje v soboto.

G. Th. Botman:

Pustolovščine Jošija Sladkorčka in Petra Črnuška

(Prevedel Vladimír Levstik)

Pijusk! Tisti mán, ko je stražnik posadil Jošija na tla, je priletela čez plot Prava povodnja — stražniku baš na glavo. Tako nato je pijusknilo še enkrat, ker gospod Silvar prvič ni bil izpraznil vedra. Lahko si mislite, da je Joši neutegoma porabil priliko in jo odkuril, kakor da bi mu gorelo za petami.

Ves zasopel je pridiral domov. Tam je našel svojega prijatelja Petra. Hektor je bil namreč ubral z vozičkom naravnost proti domu. »Le poglej moje čevlje«, je rekel Peter in privzdignil nogo, »podplati so vsi preluknjani! In res je podplati kar visel od čevlja in velika luknja je bila v njem. »Jaj, jaj, dečko, kako črne noge imaš!«, je rekel Joši; a v tem se je spomnil, da je Peter prav za prav zamorček!

Potem sta se vrnila na kraj nesreče. Stražnik je bil že odšel, donar, sladkorčka in morekega prašička sta pa še našla. Pobrala sta vse to in se vrnila domov. A tam sta lepo našli Jošiju je oče tomeljito pomeril hlače, in tudi Petra je njegova mamica nabrisala, da je bilo kaj. Strahote tega prizora si lahko ogledate na sliki!

»Ostaj pa ne bo najina tvrda nikoli več delala z vozičkom!«, je odločno rekel Joši, »in tudi pes prodava. Preved nama jih je že nagodil!«. Tako se je tudi zgodilo. Od tistih dob sta hodila Joši in Peter spet skupaj na kupčijo, kakor nekdanj, samo pes in vozička nista imela več, in to se jima je obnašalo, da nikoli tega. (Konec).

Sale za male

Učitelj hoče pojasniti otroku pomen ogledala.

»No, Francek, recimo, da si si dobro umil obraz. Kam pa moraš pogledati, da boš videl, ali res nisi več umazan?«

»V brisačo«, odvrne hitro Francek.

DOBRA VZGOJA

Kmet pripelje sina v gostilno.

Sin pa ima nahod in si neprestano briše nos v rokv.

Tedaj ga oče ošteje:

»Ti, pacek! Zakaj pa ti je dal natakar robeč h krožniku.«

SRECA

»Oče, ali se rad sam briješ?«

— Saj dobro veš, da ne!

»To je pa vsa sreča! Jaz sem namreč ravnokar zlomil Tvojo britev.«

SLAB UCITELJ

»Kako Ti kaj ugaja novi učitelj?«

Prav nič. Včeraj je dejal, da je 3 in 4 sedem, danes pa pravi da je 5 in 2 7. Kako naj ga potem človek razume in ve, kaj je prav in kaj ne?